

Sára

Román

JILL EILEEN SMITH

MANŽELKY PATRIARCHOV

„Jill Eileen Smith v knihe Sára podáva „príbeh“ o Abramovej a Sarajnej ceste k viere. Neváhajte a otvorte túto bohatú biblickú drámu, aby ste získali nový pohľad na patriarchu a jeho rodinu. Je to výborne napísaný príbeh plný ľudských emócií.“

-Lyn Cote, autorka knihy *Her Abundant Joy* (Jej hojná radosť)

„Skutočne úžasné prerozprávanie starého a posvätného príbehu! Hoci som ho dobre poznala, nemohla som knihu Sára odložiť. J. E. Smith nás zavedie do mysle postáv v príbehu, ako bojujú so svojimi chybami, strachom a sklamaniami, vyzbrojení často len krehkou vierou. Tento príbeh o Sarai je inšpirujúcou ponukou nádeje pre všetkých.“

-Linda Windsor, autorka série kníh *The Brides of Alba* (Nevesty z Alby)

„Výskum Jill Eileen Smith žiari v tomto klenote románu, ktorý podrobne opisuje životy Abrama a Sarai. Fanúšikovia biblickej literatúry budú nadšení, ako J. E. Smith prerozprávala príbeh dvoch najobľúbenejších osobností z Knihy Genezis.“

-Kacy Barnett-Gramckow, autorka trilógie *Genezis*

„Diela Jill Eileen Smith som čítala s veľkým záujmom ešte skôr, než začala svoje knihy vydávať a s radosťou som sledovala, ako túto talentovanú ženu objavili ako silnú spisovateľku. Jill prináša neobyčajný, hlboký pohľad do vnútra svojich postáv a vyjadruje svoju veľkú lásku k biblickým príbehom. Vrelo odporúčam jej najnovší román Sára. Určite nebudete sklamaní.“

-Hannah Alexander, ocenená autorka knihy *Eye of the Storm* (Oko búrky)

„V románe Sarai Jill Eileen Smith zavedie čitateľa do dávnych čias kočovného života Sarai a Abrama. Je to pútavá návšteva do minulosti, plná nádherných detailov a fascinujúcich postáv, vrátane Abramovho synovca Lota a jeho manželky. J. E. Smith odhaľuje nadčasové pochybnosti, boje a triumfy niektorých postáv ako aj menej šťastné, ale rovnako fascinujúce, príbehy iných. Autorka pri písaní knihy uskutočnila pozoruhodný

výskum, čo sa odráža v detailných opisoch danej doby. Príbeh vyúsťuje do nezabudnuteľného konca. Smith doslova oživila túto éru!“

-Maureen Langová, autorka kníh *Springtime of the Spirit* (Čas jari Ducha) a *Whisper on the Wind* (Šepot vetra)

MANŽELKY PATRIARCHOV • PRVÁ KNIHA

Sára

ROMÁN

JILL EILEEN SMITH

Copyright 2012 by Jill Eileen Smith. Originally published in English under the title Sarai by Revell, a division of Baker Publishing Group, Grand Rapids, Michigan, 49516, U.S.A. All rights reserved.

Vydané s povolením Revell, divízie Baker Publishing Group, Grand Rapids, Michigan, 49516, U.S.A. Všetky práva vyhradené.

Jill Eileen Smith © 2012

Sára

Vydavateľ: Christian Project Support, s. r. o., © 2021

www.ver.sk, info@ver.sk

Obálka podľa anglického originálu.

Preklad: Eva Simo Pelzlová

Jazyková korektúra: Veronika Liptáková

Grafická úprava: www.christianstudio.sk

Použité citáty z Biblie: Sväté písmo Starého i Nového zákona, SSV, Trnava, 2014, in: www.biblia.sk.

Tlač: Alfa print, s. r. o.

ISBN papierovej knihy: 978-80-8231-027-9

ISBN pdf knihy: 978-80-8231-028-6

ISBN epub knihy: 978-80-8231-029-3

ISBN mobi knihy: 978-80-8231-030-9

Môjmu otcovi, ktorý túžil po vlasti „*lepšej, to jest po nebeskej*“ a očakával „*mesto s pevnými základmi, ktorého staviteľom a tvorcom je Boh.*“

(Hebr 11, 10.16).

Na pamiatku Leonarda C. Smitha, Jr.

1922 – 2011

Prológ

Ur, 2051 pred n. l.

Sarai sa zahľadela na nádvorie a zachytila Abramov pohľad. Jeho polovičatý úsmev a záblesk v očiach ju zahriali viac ako víno, ktoré ochutnala na začiatku obradu. Okolo nich sa niesla hudba. Svadobný pár – ich synovec Lot a jeho nová manželka Edit – zaujali svoje miesta na lavičke pod baldachýnom a prijímali bohaté pokrmy z rúk služobníctva.

„Vieš, celá táto svadba je hanba.“ Saraina švagriná Melcha sa postavila tak tesne k Sarai, až sa dotýkala jej laktá. Naklonila sa k jej uchu. „Prečo jej otec súhlasil so sobášom, keď Lot takto ponížil to dievča...? Aj keď asi nemal veľmi na výber. Nik iný by ju už nechcel po tom, ako podľahla Lotovmu šarmu.“ Melcha sa zahnela, aby odohnala muchu. „Nerozumiem, prečo Lot nemohol počkať. Nie je to veľká krásavica ani zvodná pokerská. Zdá sa mi, že si mohol vybrať aj lepšie.“ Melcha posledné slová zašepkala.

Sarai sa odvrátila. Prestala pozorovať svadobný pár. Jej pohľad sa stretol s Melchiným uštipačným pohľadom. „Ak je pravda, že dieťa je už na ceste, je lepšie, že sa zosobášili.“ Už ju unavovali tieto debaty aj hanba, ktorá kvôli Lotovi padla na jej domácnosť a hlavne na Abrama.

„Myslím, že otec Táre je s touto dohodou spokojný.“ Melcha sa dotkla Sarainho ramena a ukázala smerom k ich otcovi. „Hoci jeho podmienky boli voči Lotovi trochu tvrdé. Ale Edit sa vydáva už s dieťaťom v lone a aj tak si berie muža, ktorý ju nikdy nemôže opustiť, ani si vziať inú. Aj ja som si mala od Nachora vynútiť taký sľub pred našimi zás nubami.“ Na to sa zasmiala a potom sa postavila. Jej postava bola mohutná, pretože sama čakala dieťa. Ešte raz sa obrátila k Sarai.

Sarai pri týchto slovách kritiky potlačila bolesť. Spomenula si na svoje vlastné svadobné sľuby. Jej a Abramove. Uhladila si sukňu a vyhýbala sa Melchinmu prenikavému pohľadu.

„Vidím, že som ťa rozrušila.“ Melcha pohľadila Sarai po ruke. „Tvoj čas príde, Sarai. Ale aspoň môžeš byť spokojná, lebo vieš, že ťa Abram miluje. Keby to tak nebolo, pravdepodobne by už dávno porušil sľub, ktorý ti dal.“ Položila ruku na Saraine rameno a pokrútila hlavou. Jej pohľad vyzeral ľútosťový, hoci Sarai v tóne jej hlasu vycítila náznak arogancie. Krásna Sarai bola neplodná. Stala sa z nej hlupaňa. Na posmech všetkým.

Sarai stisla pery a vzpriamila sa. Rukou siahla na šperk, ktorý mala na krku. „Ďakujem, Melcha.“ Prinútila sa k úsmevu. „Ak ma ospravedlníš, musím skontrolovať jedlo.“ Vykĺzla z lavičky umiestnenej popri stene na nádvorí, obišla dav ľudí a ponáhľala sa do domu. V mysli si vybavila sľuby na vlastnej svadobnej hostine.

„Sľubujem, že si nikdy nevezmem inú ženu,“ povedal jej vtedy Abram s pohľadom plným lásky.

„Sľubujem, že ti dám dieťa.“ Sarai sa vtedy zahľadela do jeho nádhernej tváre a srdce sa jej roztancovalo, pretože konečne presvedčila svojho otca, aby jej dovolil vziať si Abrama.

„Zaväzujem vás oboch, môj syn Abram a moja dcéra Sarai, aby ste dodržali sľuby, ktoré ste si dali v tento deň. Ak ty, Sarai, nesplníš svoj sľub, ktorý si dala môjmu synovi, jeho sľub voči tebe sa stane neplatný.“ Otcov pohľad bol nechvejný.

Aký jednoduchý sa jej vtedy zdal tento sľub.

Ale po tridsiatich dvoch rokoch manželstva ešte stále nemala dieťa. A Edit čakala dieťa ešte pred svadbou. Smrkla a potlačila slzy, ktoré ju

štípali v očiach. Rozhovory a smiech sa šírili cez otvorené okná. V pozadí ticho hrala harfistka jemnú melódiu. Po jedle sa spievalo a tancovalo, hostia zostanú až do hlbkej noci. Na ďalší deň sa opäť vrátia k hodovaniu, ktoré potrvá ešte niekoľko dní.

V pohodlnej obývacej izbe si oprela hlavu o mramorovú stenu. Služobníctvo si ju nevšimalo, všetci mali veľa práce. Vynášali taniere s bohato naukladaným jedlom z kuchynských priestorov. Sarai nemala dôvod žiarliť. Bola paňou bohatého panstva, manželkou jedného z najlepších kniežat v Ure, ktorého otec bol už veľmi dlho v priazni kráľa.

Nedokázala však zastaviť bolesť, ktorú v nej vždy vyvolávala Melchina prítomnosť. Melcha už mala jedného syna, ktorého prestala dojiť len pred tromi mesiacmi. Ďalšieho si tak skoro nezaslúžila.

„Myslel som si, že tá tu nájdem,“ začula Abramov hlas. Dotkol sa jej ramena a ona sa stúlila do jeho utešujúceho objatia. „Čo sa deje, drahá?“

Sarai si znepokojene povzdychla a zaklonila sa, aby lepšie videla na jeho tvár. „Melcha.“

Prikývol, ale v jeho spýtavom pohľade videla, že nerozumie, čo tým chce povedať.

„Chváli sa svojím veľkým bruchom a ja nemám trpezlivosť na jej kritizovanie.“

„Ach,“ povedal a znova si ju pritiahol k sebe. „Melcha ti závidí tvoju krásu, drahá manželka. Nemá nič iné, čím by sa mohla chváliť.“ Pohládil ju po chrbte, ale veľmi ju to neupokojilo.

„Radšej by som mala dieťa ako svoju krásu.“ Tie slová zašepkala tak ticho, že zneli len ako dych na jeho hrudi. Ale keď ju prestal hladkať po chrbte, vedela že to počul.

„A ja by som tá mal radšej takú, aká si.“ Podržel si ju na dĺžku svojej ruky a skúmavo sa na ňu zahľad. „Netráp sa a neodopieraj radosť iným, drahá. Nemáš sa čoho báť.“

Pozrela sa do jeho peknej tváre a pohladila ho po bradatom líci. Stále v sebe niesol elán veľmi mladého človeka a ona spočinula v jeho pevnom objatí. „Ale ja sa bojím, môj drahý manžel. Obávam sa, že som

zlyhala a nedokázala som ti dať to, čo si najviac zaslúžiš. Možno keby som bola ako Edit, už by si mal syna.“

„Nezaslúžim si nič, Sarai. To, čo mám, je dar. Adonaj dáva to, čo chce.“ Zdvihol jej bradu, aby jej lepšie videl do tváre. „Lot bude musieť žiť s chybou, ktorú urobil, do konca svojich dní. Ver mi, Sarai. Muž, ktorý si vezme ženu skôr, ako príde správny čas, žije dlho s výčitkami, či si to uvedomuje, alebo nie.“

„Myslíš si, že Lot ľutuje, že sa oženil s Edit?“ zašepkala. Abram mal Lota rád, a keď vyšla najavo pravda o jeho priestupku, Abram mu uštedril zdrvivú prednášku.

„Lot je príliš drzý a príliš šarmantný, hoci svoj čin oľutoval a súhlasil so sobášom. Ale pravda je, že mu otec nedal na výber. Ak by odmietol, prišiel by o dedičstvo. Otec má svoju česť.“

„Lot mal mať svoju vlastnú česť.“ Sarai sa pozrela na manžela pohľadom plným lásky, vďačná za takého muža. Muža, ktorého charakter prevyšoval charakter väčšiny mužov v meste. Muža, ktorý si získal jej oddanosť a úctu. Abram sa sklonil, aby ju nežne pobožkal. „Poď, sadni si so mnou ku stolu na hostine. V takýto deň nemusíš znášať Melchinu ľútosť.“

Znovu sa jej tislí slzy do očí nad jeho láskavosťou. Vedel byť taký pozorný voči jej pocitom. Utriel jej slzy z líc a vložil jej ruku do svojej. „Neboj sa, Sarai. Adonaj nám dá syna v pravom čase. A ak nám ho nedá, porozprávame sa, čo s tým urobíme.“

Prikývla a nasledovala ho. Viedol ju von z domu na nádvorie. Ale keď začula hudbu a priateľov, ktorí volali a priali požehnanie plodnosti neveste a ženíchovi, Sarai nedokázala zastaviť svoje obavy a strach. Spolu s Abramom vošli do trblietavého svadobného stanu.

Ako ľahkovážne sľúbila svojmu manželovi dieťa, len aby presvedčila svojho otca, aby ju dal Abramovi. Vtedy ešte netušila, koľko ju tento sľub bude stáť.

A aké nemožné sa to všetko teraz zdalo.

Časť

1

Toto je Táreho potomstvo: Táremu sa narodil Abram, Nachor a Aran a Aranovi sa narodil Lot. Aran však zomrel ešte za života svojho otca Táreho vo svojej rodnej krajine, v Chaldejskom Ure. Abram a Nachor sa oženili. Abramova žena sa volala Sarai a Nachorova žena mala meno Melcha. Bola Aranovou dcérou, ktorý bol otcom Melchy a Jeschy. Sarai však bola neplodná; nemala detí.

Kniha Genesis 11, 27–30

Tu Pán povedal Abramovi: „Odiď zo svojej krajiny, od svojho príbuzenstva a zo svojho otcovského domu do krajiny, ktorú ti ukážem!“

A Abram odišiel, ako mu prikázal Pán. Išiel s ním aj Lot.

Kniha Genesis 12, 1.4

❁ 1 ❁

O pätnásť rokov neskôr

Sarai sa pozrela na veľký zikkurat, chrám bohyně Nannar, a urobila krok dozadu. Bola ohromená tak ako vždy, keď videla mohutné stavby postavené pre bohov Uru. Pozorovala stupne, ktoré sa dvíhali smerom hore a priťahovali jej pohľad až k trojuholníkovému vrcholu, odkiaľ ju sledovalo oko božstva. Zachvela sa a bola si istá, že ten pocit zimomriavok nepochádza len z jemného vánku, ktorý fúkal zo severu.

Abram by nikdy nesúhlasil s tým, že sem prišla. Aj keby vedel, že ju chránia ich otroci a sprevádza ju slúžka Lila a neter Edit. Aj tak by Abram považoval Ur za nebezpečný pre svoju krásnu manželku. A keby poznal jej dôvod...

Prečo prišla?

„Priniesla si podobizen?“ Edit sa zastavila na dláždenej ulici, otočila sa a pozrela na Sarai. Jej neter mala ružovú tvár, mladú a sviežu. Bola opálená od slnka a žiarila vzrušením.

„Mám to tu.“ Sarai pohladila vrecúško pri boku, ktoré mala zastrčené vo vreckách šiat. „Ale stále nechápem, na čo to bude dobré.“

Obraz bol vyrezaný z olivového dreva. Bola na ňom podobizeň tehotnej Sarai, ktorá mala na šatách vzor s polmesiacom, symbolom boha. Mohli však bohovia naozaj dať Sarai vytúžené dieťa? Alebo by mohli dať Edit syna, ktorý by po narodení prežil? Zatiaľ čo synovia Abramovho brata Nachora lemovali stôl ako mladé olivovníky vyrastajúce pod starým kvitnúcim stromom, Abramov vlastný stôl bol tichý a prázdny.

Sarai by obetovala svoju krásu, len aby vyplnila toto prázdno Abramovým synom.

Edit sa zamračila, prekrížila si ruky na hrudi. „Ak nebudeš veriť, Sarai, nebude to na nič dobré.“ Jej pohľad klesol na Saraino ploché brucho. „Očividne potrebuješ pomoc.“

„Samozrejme.“ V tóne svojho hlasu nedokázala udržať ostrosť ani sarkazmus, najmä pred mladou neterou. Zúfalstvo z pocitu viny a smútku jej prebodávalo srdce.

„V každom prípade si to mala urobiť už pred rokmi.“ Sarai hneval povýšenecký tón, ktorým s ňou Edit hovorila. „Nemôžeš žiadať iných, aby nosili obety a prosili za teba. Bohyňa chce tvoju oddanosť. Ak chceš dieťa, musíš uctievať bohyňu matku. Veď aj Inanna prišla k svojej plodnosti kvôli svojej matke Ningal. Vedela si to už ako dieťa.“ Edit sa otočila a potom sa znova obzrela späť. „Samozrejme, ak by si chcela radšej Inannin ceremoniál plodnosti...“ Usmiala sa, akoby ju tá myšlienka pobavila. Či už preto, že opovrhovala Abramovou vierou, alebo preto, že si nevedela predstaviť, ako by sa Sarai podvolila Inaniným sexuálnym praktikám. Pravdepodobne jej prišlo zábavné oboje, vzhľadom na Editin očividný záujem o bohyňu lásky a jej vášnivé spôsoby.

Sarai zdvihla bradu a odvrátila pohľad od Edit. Kývla svojim otrokom a pokračovala okolo zikkuratu k uliciam za ním, až kým nenarazili na opložené nádvorie Ningalinho chrámu. Po oboch stranách brány stáli stĺpy. Za nimi boli schody, ktoré viedli k dvom veľkým, vyrezávaným dverám. Na dverách boli vyryté býky, ktoré mali poskytovať tichú, nadpozemskú ochranu všetkým, ktorí sa tu zdržiavali.

Kadidlo ako dych bohov sa páliło na vysokých svietnikoch a vydávalo sladko korenistú vôňu. Po oboch stranách dverí stáli v pozore strážcovia v bronzových prilbách a mosadznom brnení s vysokými ko-

pijami v rukách. Z miesta, na ktorom sa nachádzali, videli každý pohyb na nádvorí.

Sarai si prezerala lesklé pozlátané stĺpy. V mihotavom svetle sa zdalo, že sa býky hýbu. Ich rohy sa ohýbali dopredu, akoby chceli zaútočiť. Zdalo sa, že chrám pulzuje svojím vlastným životom, až Sarai stislo hrdlo. Jej sandále jej pripadali zrazu príliš ťažké. Akoby sa prilepili na kameň ako zaschnuté blato prilepené na pálené tehly.

Nemala sem chodiť.

„Si pripravená?“ spýtala sa Edit.

Sarai skĺzla rukou po obrázku vo vrecku, pomaly sa otočila a pozrela na svoju neter. Drevený obraz jej páčil dlaň, akoby ju mala vystavenú horúcim slnečným lúčom. Prišiel vari syn Ningal, ktorého volali Utu, aby im zatarasil cestu? Bohovia sa vždy hádali pre rôzne veci. Možno boh slnka nechce, aby vzdali hold jeho matke. A čo ak mala Edit pravdu? Inanna bola bohyňa lásky. Mohla by to byť ona, kto odpovie Sarai na modlitby za dieťa? Ale rituály s tým spojené...

Potriasla hlavou, pustila obraz vo vrecúšku a nechala ho voľne visieť na opasku pri boku. Nikdy! Nepristúpila by na tieto praktiky ani vtedy, ak by za ne zaplatila niekomu, kto by ich podstúpil za ňu. Ningal takúto cenu nevyžadovala.

Pozrela sa na Edit. „Ja...“ Čo vlastne chcela povedať? Nedokázala sformulovať slová. Veď by len chcela mať dieťa. Ale bol toto ten najlepší spôsob?

„Nešla som takú dlhú cestu iba preto, aby si si to nakoniec rozmyslela, Sarai. Chceš dodržať svoj sľub, ktorý si dala Abramovi, alebo nie?“ Edit vrhla pohľad na Lilu. „Alebo... by si možno svojmu mužovi mohla dať svoju slúžku a bolo by to vybavené.“ Zo zamračeného výrazu na tvári sa jej oči zúžili do štrbiniek, takže vo svojich štyridsiatich rokoch vyzerala oveľa staršie ako Sarai, hoci Sarai bola od nej o dvadsať rokov staršia.

„Abram by o niečom takom nechcel ani len počuť.“ Sarai zdvihla bradu, ale skôr preto, aby Edit usadila na jej miesto. V tejto veci nemala istotu. Keby Abram vedel, kde práve teraz stojí a čo sa chystá urobiť... mohol by si pre to vziať inú manželku? Pozrela sa na Lilu, ktorá sa pre ňu stala skôr dcérou ako slúžkou. Abram by s niečím takým nikdy nesúhlasil.

Slnčné hodiny na nádvorí sa posunuli o jeden zárez a Sarai sa pozrela k nebu. Mraky sa kĺzali po modrej oblohe, tlačené silnejúcim vetrom. Vzchopila sa, rukou prikryla vrecúško s obrazom. Musí konať, tak či onak.

„Tak čo?“ Edit netrpezlivo poklepkala nohou s rukami položenými na svojich širokých bokoch. „Máš tie mince? Chystáš sa to urobiť alebo som zbytočne premrhala celé popoludnie? A to nehovorím o celých mesiacoch, ktoré mi trvali, kým som ťa presvedčila, že mám pravdu.“ Venovala Sarai ostrý pohľad, potom sa otočila a vykročila k dverám chrámu. Edit by priniesla svoju obeť bez ohľadu na to, či to Sarai urobí, alebo nie. Tento deň nepremárnila až tak, ako o tom chcela presvedčiť Sarai.

Sarai potlačila úsmev. Napriek unáhlenej svadbe Edit s Lotom a následnej strate ich prvorodeného dieťaťa, Sarai Edit prijala. Dokonca k nej prechovávala určitú náklonnosť, hoci bola niekedy mrzutá ako koza. Melcha aj Edit verili v Ningal a Inannu a často sa im klaňali či už v jednom, alebo v druhom chráme. Obe ženy porodili deti, hoci Edit zostala nažive len jedna malá dcéra.

Vánok k nej prinášal vôňu kadidla. Spev uctievačov zhromaždených na pravej strane prenikol do jej myšlienok a spečatil jej rozhodnutie. Z vrecúška vytiahla obraz a zapozerala sa na svoju tehotnú podobizeň. Keď zaplatí vysokú cenu – mince, ktoré pred rokmi dostala od otca ako veno – kňažka vezme obraz a postaví ho pred bohyňu. Bude za ňu prednášať modlitby, kým nezapadne nový mesiac. Bude to dostatok času a Sarai dúfala, že aj dostatok modlitieb na to, aby privolala priazeň bohyne.

Pomaly sa nadýchla, chcela si dodať odvahu, aby to dokázala urobiť. V stávke bol jej sľub, ktorý dala Abramovi a čas nehral v jej prospech. Musela niečo urobiť, čokoľvek, len aby získala dieťa. Ak to znamenalo priniesť obeť bohyni matke napriek Abramovmu nesúhlasu, musela to risknúť.

Abram skúmal vzdialený háj stromov a ostružín. Hľadal nejakú stopu po Sarainom obľúbenom baranovi, ktorý vždy niekde zablúdil napriek tomu, že ho Abram učil inak. Sarai by určite povedala, že sa tento

baránok riadi rovnakým inštinktom, aký sa rodí v ľuďoch. Jej prenikavý pohľad by mu pripomenul mladosť a jeho vlastné sebecké spôsoby. Zamračil sa. Inokedy by sa nad takýmito myšlienkami zasmial, ale teraz musel nájsť zviera.

S pomocou palice viedol svoje kroky spod tieňa rozkonáreného duba a ticho šepkal, aby nevyplašil ovce, ktoré sa pásli okolo. Na kopci oproti lúke, kde sa páslo jeho stádo, hral jeho synovec Lot melancholickú melódiu na trstinovej flaute. Jej zvuk sa niesol až k Abramovi. Mladšiemu mužovi tak trochu závidel jeho hudobné schopnosti. Zároveň pociťoval istú dávku hrdosti, pretože jeho ovce poznali jeho hlas nad všetky ostatné. Dokonca aj bezvýrazné ploché tóny jeho spevu. Najmä jedna mladá ovca sa stále držala blízko neho ako dcéra.

Chytil sa za bradu a usmial sa. Možno ani ona nemala dobrý hudobný sluch rovnako ako on. Mladá ovca ho nasledovala. Chvíľu na ňu počkal a potom sa opäť vydal vpred. Len čo sa k nemu úplne priblížila, zdvihol ju a prehodil si ju cez plece. Keď prišli k hrebeňu, mraky zatienili slnko a náhly vánok mu ochladil pokožku na tvári. Nečakane sa zachvel, keď sa približoval k ostružinám, a preto spomalil chôdzu. Pociťil neistotu až sa mu zježili chlpy na rukách. Prižmúril oči a zdvihol ruku, aby si zatienil pohľad. Pevnejšie zovrel svoju palicu.

Zastavil sa a počúval. Preniesol váhu jahňata na druhú stranu. Opatrne urobil niekoľko ďalších krokov vpred, až napokon zbadal barana. Bol zachytený o svoju vlastnú hustú vlnu medzi trnám. Jeho žalostné bľáčanie sa dotýkalo Abramovho srdca. Obloha ešte viac potemnela a chladný vietor mu ošľahol tvár. Pozrel na nebo a naplnil ho pocit zvláštnej predtuchy. Ráno nevidel žiadne znamenie, že by mala byť búrka. Ale ak sa k nejakej schyľovalo, najlepšie bude rýchlo vyslobodiť barana a ponáhľať sa späť ku zvyšku stáda. Ostatné ovce by bez jeho vedenia nevedeli, kam sa majú ukryť pred búrkou.

Naliehavé myšlienky ho prinútili rýchlo položiť ovcu na zem. Palicou odhrnul ostružiny, aby sa dostal bližšie k baranovi. „Ako si sa chcel odtiaľto dostať von, keď si vchádzal do týchto trnôv?“ spýtal sa zvierata jemným hlasom, zatiaľ čo baran hlasno békal. Trnie sa mu zachytilo o plášť, ale on si trhavý zvuk látky nevšimol. Snažil sa rozpliesť zamota-

nú vlnu. „No tak,“ upokojoval ho. Baran však kopal a bránil sa. Navyše sa takto viac a viac zakliesňoval do trňov. Abramovi po chrbte stekal pot, keď sa snažil vsunúť hák svojej palice pod brucho zvierata. Vietor sa zdvihol, vzduch bol zrazu ťažký a vlhký. Od námahy ho boleli ruky. Nakoniec sa mu podarilo hákom dostatočne zachytiť zviera a dokázal ho vyslobodiť z trnia a čečiny.

Keď boli pár krokov od trnitých kríkov, Abram si kľakol vedľa barana a vytiahol mu z vlny zvyšné trňové halúžky. Potom vzal roh pripevnený k boku, olej z neho nalial na škrabance a vtieral ho zvieratu do kože. Baran stál pokojne, zrejme bol už dostatočne potrestaný. Abram presunul pohľad z barana na ovcu. Ak by týchto dvoch spáril, priniesli by statné, nepoškvrnené potomstvo. Žiadne iné zviera z jeho stáda sa nedalo porovnať s týmto dokonalým exemplárom. Hoci zo skúsenosti vedel, že narodenie mláďat baranove správanie nezmení.

Alebo by ho mohlo narodenie potomka zmeniť?

Pri tejto myšlienke sa mu zovrela čeľusť. Nebola to jeho chyba, že Sarai bola celé tie roky neplodná. Od začiatku bol z nich dokonalý pár. Ale teraz, po rokoch jej neplodnosti, sa jeho brat a synovec už nepozerali na Abrama s rovnakým náznakom žiarlivosti kvôli jeho krásnej manželke. Ich manželky im porodili synov, hoci Lotov syn žil veľmi krátko.

Pozrel na dve zvieratá vedľa seba. Všimol si ich náhly strnulý postoj a ostrážitý pohľad v očiach. Zahľadel sa na oblohu a uvažoval nad tou náhlou zmenou a nečakaným pokojom. Svetlo teraz prenikalo spod sivých mrakov a vysielalo do všetkých strán jasné žiarivé lúče. Vietor sa opäť zdvihol, fúkal silno, ale bol teplý. Bolo to zvláštne.

Určite je čas vrátiť sa domov.

Zaboril palicu do zeme a postavil sa na nohy. Chcel zavolať zvieratá, aby ho nasledovali, no zrazu sa ozvalo hlasné dunenie hromu a to ho prinútilo zastaviť sa. Zodvihol pohľad a sledoval ako sa kopia mraky. Opäť boli tmavé a ťažké. Od strachu mu prebehol mráz po chrbte.

Pohľadom behal na všetky strany. Nič sa nepohlo. Dokonca aj vietor utíchol a Lotova flauta nenapĺňala ticho. Pozrel na dve zvieratá

pri ňom, ale aj tie ostali strnulo stáť. Hlavy mali sklonené k tráve, ale nehýbali sa.

„Abram!“

Prebehol ním mráz. Znovu sa obzrel, ale nikoho nevidel. Počul niečo?

„Abram!“

Začul hlas, ktorý znel ešte hlasnejšie, naliehavejšie a silnejšie. Prenikol do hĺbky jeho duše a vzbudil v ňom hlbokú bázeň. Abram klesol na kolená a tvár položil na zem.

„Tu som,“ povedal pridusene. Jeho vlastný hlas znel v porovnaní s prichádzajúcim hlasom veľmi slabo.

„Odíď zo svojej krajiny, od svojho príbuzenstva a zo svojho otcovského domu do krajiny, ktorú ti ukážem! Urobím z teba veľký národ, požehnám ťa a preslávim tvoje meno a ty budeš požehnaním. Požehnám tých, čo ťa budú žehnať, a preklájam tých, čo ťa budú preklínať! V tebe budú požehnané všetky pokolenia zeme!“

Abram sa pri týchto slovách zachvel, neschopný reagovať. *Kto si?* chcel sa pýtať, ale nedokázal vysloviť otázku. V hĺbke duše však presne vedel, kto k nemu prehovoril. Jedine Adonaj Elohim, Pán, mocný Boh, Stvoriteľ neba a zeme, mohol spôsobiť, že sa človek triasol bázňou pred jeho hlasom. Iba mocný Stvoriteľ mohol spôsobiť, že sa vietor zastavil, obloha sčernala ako pred búrkou a ovzdušie sa naplnilo zvláštnou predtuchou. Iba veľký Stvoriteľ mohol vysloviť také slová, pri ktorých človek vo svojom vnútri vedel, že sú pravdivé.

Urobím, čo žiadaš, povedal v myšlienkach, lebo si bol istý, že jeho hlas by zakolísal. Hneď, ako vyslovil svoju odpoveď, sa opäť vrátil vánok. Abram pomaly zdvihol hlavu. Zvieratá sa znova pustili do obhrýzania trávy, akoby sa nič nestalo. Abram sa vzpriamil. Stále kľačal na kolenách a triasol sa. Rozhliadol sa okolo seba a videl, že sa nič nezmenilo. No hrozba búrky pominula a namiesto nej ho vítala prívetivá krajina so slnečnou oblohou bez jediného mráčika.

Počul správne? Všetko sa stalo tak rýchlo. Ale v duchu to vedel. Musí vziať Sarai, opustiť Ur a ísť tam, kde ho Pán bude viesť. Kam ich povedie?

Ale to Abram zatiaľ nepotreboval vedieť. Potreboval len poslúchnuť. Obzrel sa späť na zvieratá. Boli dokonalé telom, ale ich duch bol úplne odlišný. Jedno bolo poslušné a verné, druhé vzdorovité a nepoddajné. Nechcel byť ako vzdorovitý baran. Bude poslúchať svojho Stvoriteľa.

Čo znamenalo, že bude musieť obetovať všetko – svoju rodinu, dedičstvo, domov, príbuzných, priateľov... to, čo bolo pre neho také vzácne.

Abram sa neisto postavil. Jeho pohľad spočinul na zvieratách. Pozerali na neho širokými, dôverčivými očami. Musí postaviť oltár a priniesť Hospodinovi zápalnú obeť. Zovrelo mu srdce. Jedno z týchto zvierat musí pri obete zomrieť.

Sarai sa zachvela, keď sa náhle zdvihol vánok. Červený prach pokryl vyčistenú kožu na jej sandáloch, keď prechádzala ďalej na nádvorie až k impozantným dverám chrámu bohyně. Edit kráčala pred ňou. Približovala sa k strážcom, ktorí stáli a blokovali cestu. Sarai čakala nehybne, kým Edit pustí mince do drevenej schránky na desiatky, vykladanej mušľami a lazuritmi v tvare polmesiakov.

Za Edit stálo jej päť slúžok. Hlboko sa uklonili smerom k chrámu, ale dnu nevstúpili. Edit by za ne nezaplatila vstup. Len málo otrokov si mohlo dovoliť taký luxus ako vstúpiť do komnát bohov. Po Sarajnej lavici sa ozýval zvučný spev ningalských spevákov. Z vysokých kužeľov po oboch stranách zdobených dverí sa šírila opojná vôňa kadidla, pre ktorú sa jej takmer obrátil žalúdok.

Bohovia nášho ľudu sú modly, Sarai. Existuje len jeden Stvoriteľ.

Zvrtla sa, jasne vo svojich ušiach začula Abramov hlas. Ale nebol tam. Jeho slová boli len spomienka. Počula ich dosť často na to, aby vedela, že by tu nemala byť. Pozrela na svojich otrokov, ktorí stáli za jej chrbtom. Stále ju strážili. Ich tváre boli pochmúrne, tvrdé ako kremeň. Abramov jediný Boh, El Echad, neprebýval v chrámoch postavených ľudskými rukami. Vari nesledovala výstavbu mnohých projektov, ktoré kráľ budoval od jej raného detstva? Zotročil stovky mužov, ktorí museli pracovať na stavbe obrovského zikkuratu pre Nannar-Sin. Okrem neho